

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**2025 YILI
KARS İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
FAALİYET RAPORU**

31 OCAK 2026

İÇİNDEKİLER

İL MÜDÜRÜ SUNUŞU	3
I) GENEL BİLGİLER	4
A. MİSYON VE VİZYON	5
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	6
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	11
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü	11
2. Teşkilat Yapısı	12
3. Araç Durumu ve Fiziksel Yapı	13
4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı	14
5. İnsan Kaynakları	15
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	16
II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	17
A. SUNULAN HİZMETLER	19
1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	18
2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	20
3. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	27
4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	31
5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	34
6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	36
7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	40
8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	42
9. Diğer birimler	42
B. MALİ BİLGİLER	44
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	44
2. Mali Denetim Sonuçları	44
III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	47
IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER	49
V) EK TABLOLAR	51
İDARİ PARA CEZALARI	55
COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER	56

İL MÜDÜRÜ SUNUŞU

Tarım ve hayvancılık sektörü, gıda güvencesinin sağlanması, kırsal kalkınmanın desteklenmesi ve ekonomik sürdürülebilirliğin güçlendirilmesi açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda temel yaklaşımımız; doğal kaynakları koruyan, iklim koşullarını gözetken ve suyu merkeze alan planlı üretim anlayışıyla, güvenilir ve sürdürülebilir gıda arzını sağlamaktır.

Küresel ölçekte yaşanan iklim değişikliği, artan nüfus ve gıda arzına yönelik riskler; tarımsal üretimin daha planlı, verimli ve izlenebilir şekilde yürütülmesini zorunlu kılmaktadır. Tarım sektörü; üretim boyutunun yanı sıra sosyal yapı, istihdam ve ekonomik istikrar üzerinde de doğrudan etkili olan çok yönlü bir alandır.

Kars ili, hayvancılık ağırlıklı üretim yapısı ve geniş doğal kaynaklarıyla ülkemizin önde gelen tarım merkezlerinden biridir. 2025 yılı itibari ile ilimizden sevk edilen toplam hayvan sayısı 290

bin baş hayvana ulaşmış, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığıyla birlikte ilimizdeki toplam hayvan sayısı 1,5 milyon seviyesine erişmiştir. Bu veriler, Kars'ın hayvancılıkta sahip olduğu güçlü potansiyeli ve sektördeki stratejik konumunu açıkça ortaya koymaktadır.

İlimizin arazi yapısı da tarım ve hayvancılığa uygunluğu destekler niteliktedir. Toplam tarım alanı il yüzölçümünün %39'unu, çayır ve mera alanları ise %44'ünü oluşturmaktadır. Geniş mera varlığı, sürdürülebilir hayvancılık açısından ilimiz için önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Tarım ve hayvancılık faaliyetleri; coğrafi yapı, iklim koşulları ve sosyoekonomik dinamiklerle doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle yürütülen çalışmalar yalnızca üretimi değil; kırsal yaşamı, çevresel sürdürülebilirliği, gıda güvenliğini ve ekonomik istikrarı kapsayan bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda; bitkisel ve hayvansal üretimde planlı üretim, kaynakların etkin kullanımı, kalite ve kayıtlılık esaslı uygulamalar önceliklendirilmekte; üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaşlarla iş birliği içinde çalışmalar sürdürülmektedir. Amaç; üreticinin gelirini artıran, çevreye duyarlı ve katma değer oluşturan bir tarım yapısını güçlendirmektir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN liderliğinde, Bakanımız İbrahim YUMAKLI ve Sayın Valimiz Ziya POLAT'ın destekleri ile daha güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir tarım sektörü oluşturmak amacıyla çalışmalarımız kararlılıkla devam etmektedir.

2025 Yılı Faaliyet Raporu'nu değerli kamuoyunun bilgisine sunar, emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Enver AYDIN
Kars İl Tarım ve Orman Müdürü

I) GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Tarım ve Orman Bakanlığı 2025-2027 Plan döneminde;

Misyonumuz;

“Ülkemizin ve dünya pazarlarının ihtiyacı olan, güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmek, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, kırsal alanda yaşam standardını yükseltmek amacıyla Bakanlığımız tarafından belirlenen politikaları uygulamaktır.”

Vizyonumuz;

“Üretici ve tüketici memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak, Türkiye’yi bölgesinde lider, dünyada küresel aktör haline getirmektir.”

Temel Değerlerimiz;

- Bilimsellik
- Erişilebilirlik
- Kayıtlılık, saydamlık, hesap verebilirlik ve güvenilirlik
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik ve kalite
- Hizmet ve paydaş odaklılık
- Ulusal stratejilere uyumluluk
- İşbirliğine açıklık ve katılımcılık
- Yetkinlik
- Tarımsal üretimi artırmak için sektöre yatırım

olarak belirlenmiştir.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

İl Müdürlüğümüz Bakanlığımızın Taşra Teşkilatının, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergesi kapsamında,

- Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
- Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü
- Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü
- Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
- Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

Olmak üzere 8 şube müdürlüğü tarafından iş ve işlemlerini yürütmektedir.

İl Müdürlüğümüzün görev tanımı,

- a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,
- b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,
- c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile iş birliği yapmak,
- ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla iş birliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,
- d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- e) Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,
- g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,
- ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,
- h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma

merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,

i) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,

ii) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik gibi merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,

j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslara ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek

k) Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,

l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,

m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,

n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,

o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,

ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet-makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenirliliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,

r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında

izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

ş) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,

y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

y) Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,

z) Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,

aa) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,

cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve

laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,

çç) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,

dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.

ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,

ff) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,

gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,

hh) İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,

ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,

ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İlde bulunan toprak-bitki –sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

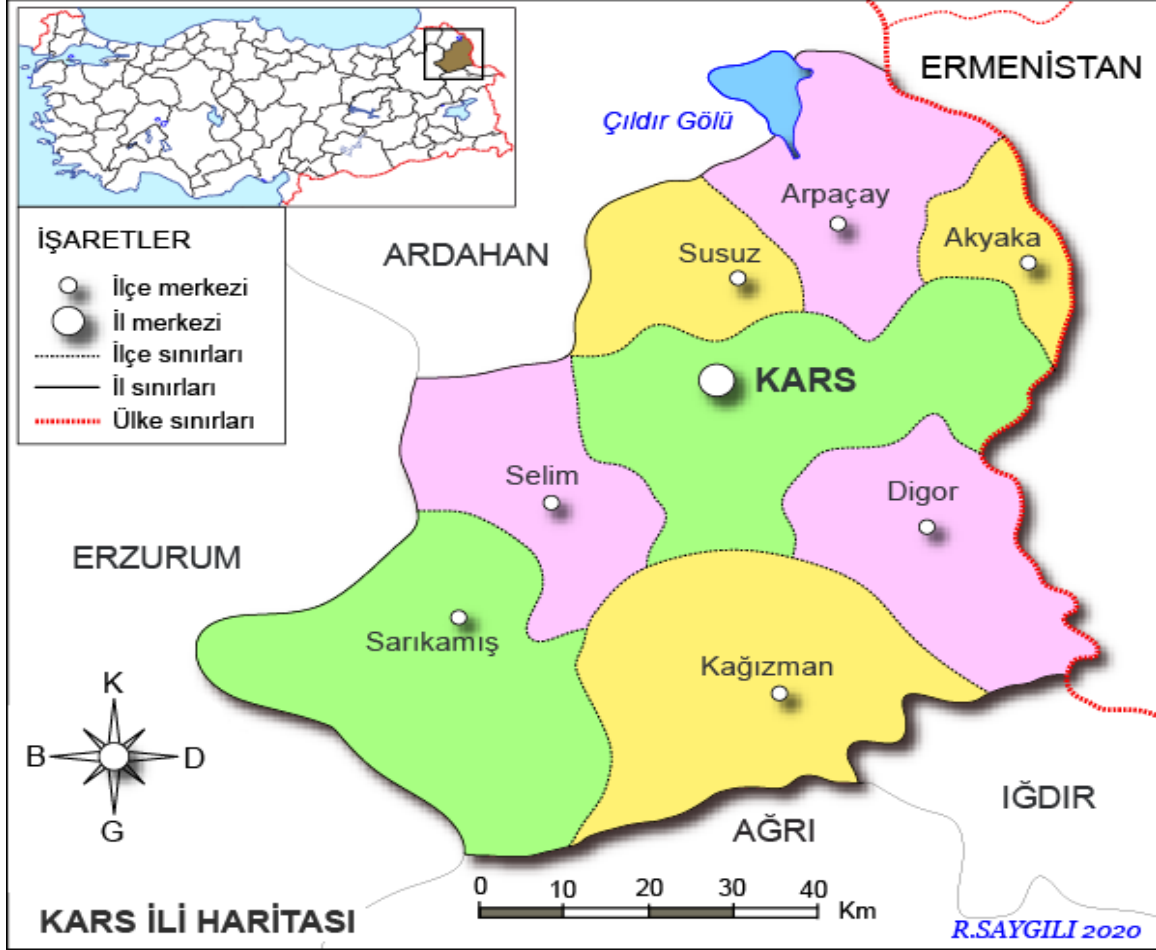
öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

- pp) İlde Kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,
- rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dâhilinde gerekli faaliyetleri yapmak,
- ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,
- şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak, tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.
- uu) Sivil savunma, afet, acil durum, seferberlik ve savaş hali ile koruyucu güvenlik hizmetlerini mevzuata uygun olarak sivil savunma uzmanları eliyle yürütmek.
- üü) Kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını ve istihdamını sağlamak, kadın örgütlerini ve girişimci kadınları desteklemek, kırsalda kadının konumunu iyileştirmek, fiziksel ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini düzenlemek ve kapasitesini artırmak için gerekli çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.
- vv) Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

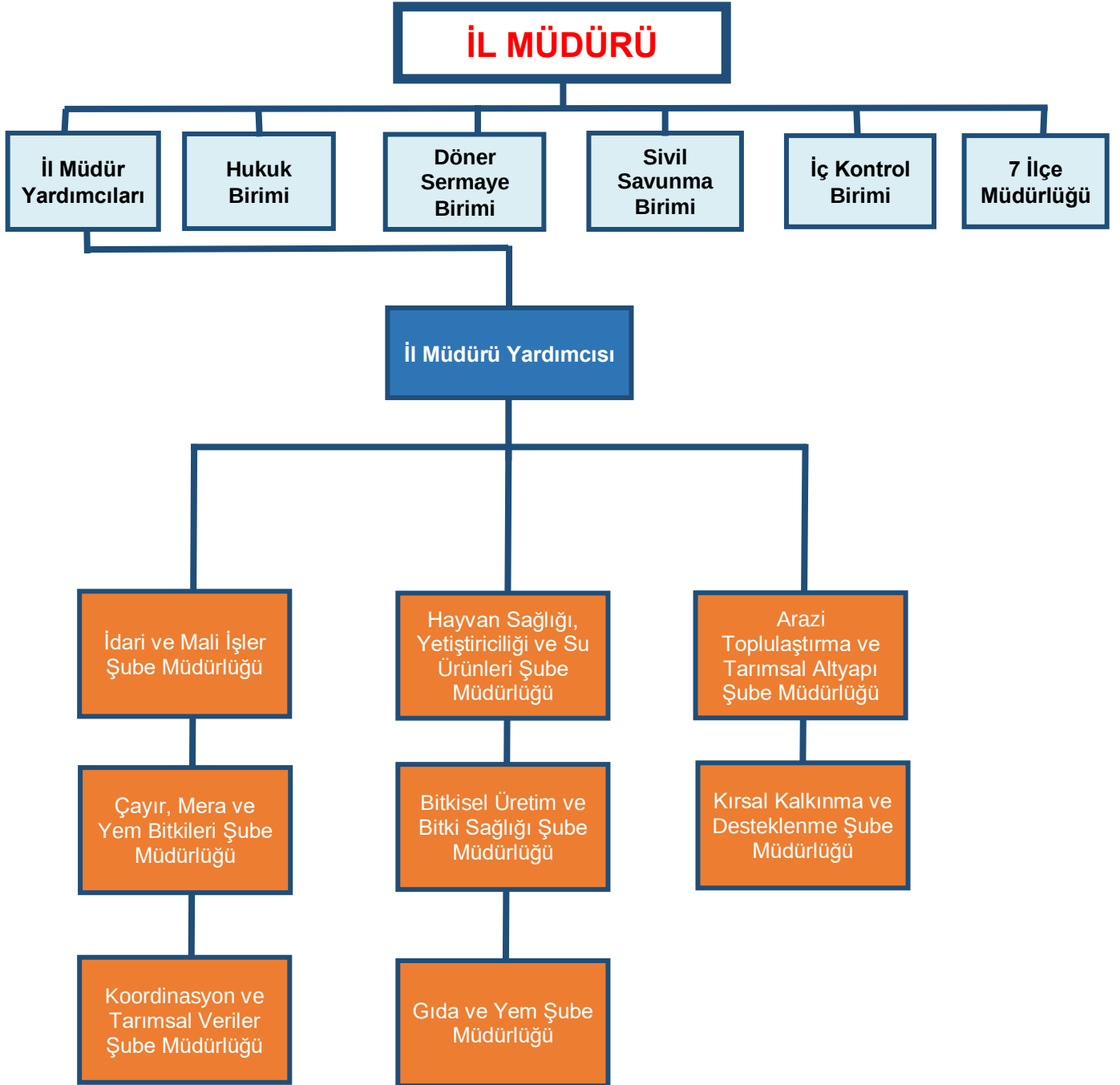
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü

Şekil 1: Kars İli Siyasi Haritası

- **Nüfus (TÜİK)** : 272.300
- **Yüzölçümü** : 944.200 ha (9.442 km²)
 - Orman ve Fundalık Alanı : 70.580 ha (Yüz ölçümünün %7,48)
 - Toplam Tarım Alanı : 375.225 ha (Yüz ölçümünün %39,74)
 - Çayır-Mera Alanı : 418.702 ha (Yüzölçümünün %44,34)
 - Diğer (Yerleşim alanı vb.) : 79.693 ha (Yüz ölçümünün %8,44)
 - Sulanan Tarım Arazisi (DSİ) : 13.544 ha
- **GSYH Kişi Başına (TÜİK)** : 302 Bin TL
- **Tarımsal Hâsıla (TÜİK)** : 24,4 Milyon TL
- **İhracat (TÜİK)** : 135 Milyon TL (Yıllık)

2. Teşkilat Yapısı

3. Araç Durumu ve Fiziksel Yapı

İl Müdürlüğümüzün merkezde 22 ilçelerde 27 adet olmak üzere toplam 49 adet hizmet aracı bulunmaktadır.

Tablo 1: Araç Durumu

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
İl Müdürlüğü				-	
Makam Aracı	2020	1	1	-	1
Binek	1996	1	-	-	1
Binek	2000	1	-	-	1
Binek	1989	1	-	-	1
Binek	2024	1	1	-	1
Camlı van	2014	1	-	-	1
Camlı van	2015	6	-	-	6
Camlı van	2018	2	-	-	2
Camlı van	2023	1	-	-	1
Camlı van	2021	10	10	-	10
Camlı van	2024	2	2	-	2
Kamyon	2014	1	-	-	1
Traktör	1996	1	-	-	1
Minibüs	1997	1	-	-	1
Pikap	2001	1	-	-	1
Pikap	2015	2	-	-	2
Pikap	2004	2	-	-	2
Pikap	2007	8	-	-	8
Pikap	2014	3	-	-	3
Transporter	2011	1	-	-	1
Transporter	2017	1	-	-	1
Minibüs	2013	1	-	-	1
İlçeler Toplam *		15	12		27
Genel Toplam		35	14		49

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 9) içerisinde verilmektedir.

İl Müdürlüğümüzün merkezde 1, ilçelerde 12 adet olmak üzere **toplam 13 adet hizmet binası bulunmaktadır**. Ayrıca merkezde lojmandan oluşan 20 daireye sahiptir.

Tablo 2: Bina Varlığı

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
İl Müdürlüğü	Ana Hizmet Binası	1106,29 (B + Z +3 Kat) Bir Bina	1990	Hazine
	Lojman	503,25 (B + Z 4 Kat) İki Bina 20 daire 198,08 3 kat 6 daireli Lojman	1983 1988 1980 Yıkım kararı var.	Hazine
İlçeler Toplam *	Hizmet Binası	12		
	Lojman	15		

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 8) içerisinde verilmektedir.

4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bakanlığımızın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi, internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları, bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ ve büyük veri alanlarında çalışmalar yürütülmektedir

Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)

Malzemenin Adı	Merkez	İlçeler Toplam	Genel Toplam
Masaüstü Bilgisayar	167	160	327
Dizüstü Bilgisayar	34	32	66
Tablet Bilgisayar	5		5
Yazıcı	56	40	96
Faks	3	6	9
Fotokopi Makinesi	19	18	37
Projeksiyon Cihazı	9	3	12
Tarayıcı	12	24	36
Telefon	52	55	107
Modem		11	11
Fotoğraf Makinesi	10	12	22
Güvenlik Kamerası	9	35	44
Video	1	3	4

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

5. İnsan Kaynakları

İl genelinde 171 memur, 21 işçi ve 85 4/B sözleşmeli olmak üzere toplam 277 personel görev yapmaktadır.

Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

ÜNVAN	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
İl Müdürü	1	-	1
İl Müdür Yardımcısı	1	-	1
Şube Müdürü	8	-	8
İlçe Müdürü	-	7	7
AVH	1	-	1
GİH	9	6	15
THS	46	22	68
SHS	34	31	65
YHS	1	4	5
4/B Sözleşmeli	36	53	89
İşçi	17	4	21
Hizmet Alımı (Şoför vb.)	-	-	-
Toplam	154	127	281

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı

GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı

SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı

THS: Teknik Hizmetler Sınıfı

YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar içerisinde verilmektedir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, kurumumuz tarafından sunulan bütün hizmetler ve bu hizmetlerin standartları belirlenmiştir.

İç Kontrol Standartları Tebliğine istinaden Bakanlık Makamının Olur'u ile 2025/13 sayılı Tarım ve Orman Bakanlığı Risk Strateji Belgesi Yönergesi kapsamında İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, izlenmesi ve geliştirilmesi için yeni birim risk ekibi oluşturularak Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığına bildirilmiştir. Bakanlık Risk Eylem Planında belirlenen iyileştirme stratejilerinin belirlenen takvime göre uygun olarak 30 Haziran 2025 ve 1 Ekim 2025 tarihlerinde Bakanlığımızın "Birim Risklerinin Değerlendirilmesi" kısmına veri girişi yapılmış, Bakanlık Risk Yönetimi Eylem Planına alınmayan riskler belirlenerek İç Kontrol Sistemi'ne girişi yapılmıştır.

- İl Müdürlüğümüzde 2025 yılında 48 risk mevcuttur.
- İç kontrol risk ekibi oluşturularak risk belirleme ve değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Risk ekibi; Birim Yöneticisi, İç Kontrol ve Risk Koordinatörü, 8 üye ve İç Kontrol Görevlisinden oluşmaktadır.
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerden toplamda 7 adet uyum sağlanmıştır. Haziran ve Aralık aylarında Uyum Eylem Planında olan uygulama sonuçlarının izlenmesi yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığına raporlanmıştır.
- Haziran ve aralık aylarında İç Kontrol Sistemi Soru Formu doldurularak Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.
- Personel görev tanımlarına ilişkin Görev Envanter Tabloları, Hassas Görevler, İç Hareketlilik, Organizasyon Şemaları düzenlenerek arşivlenmiştir.

II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. SUNULAN HİZMETLER

1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü

a) Gıda denetim ve denetçi sayıları

2025 yılı içerisinde 30 kontrol görevlisi tarafından toplam 3423 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Gıda denetim çalışmaları 6'sı il merkezinde olmak üzere toplamda 30 kontrol görevlisince yürütülmektedir.

b) Gıda üretim, gıda satış, toplu tüketim ve yem işletme sayıları

İl genelinde 2832 işletme bulunmakta olup işletmelerin dağılımları aşağıdadır.

Tablo 5: Kars Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İLÇELER	Satış toplu tüketim İşletme Sayıları	Yem işletme sayıları	Üretim işletme sayıları	Diğer işletmeler	Toplam işletme sayıları
Merkez	1192	68	186	148	1594
Diğer ilçeler	958	87	131	62	1238
TOPLAM	2150	155	317	210	2832

c) Konularına göre denetim sayıları (ALO 174, CİMER, ihbar, şikayet, rutin kontrol vb.)

İl genelinde denetim çalışmaları kapsamında 3423 denetim hizmeti yürütülmüştür.

Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları

Denetim Sebebi	Denetim Sayısı
Alo 174 Gıda Hattı	152
Bakanlık/İl/UKİP Yıllık Numune Alma Planı	108
CİMER	91
Rutin Denetim	2593
İthalat/İhracat Denetimi	-
İzlenebilirlik Denetimi	-
Onay/Şartlı Onay/Kayıt Denetimi	14
Takip Denetimi	56
Yem Denetimi(rutin)	111
Diğer	298
TOPLAM:	3423

d) Olumlu/olumsuz numune sayıları

2025 yılı içerisinde il genelinde Merkez ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yapılan denetimler sırasında 282 adet ürün numunesi alınmıştır. Alınan numunelerin 260 adedi uygun, 22 adedi ise uygunsuz olarak tespit edilmiştir.

e) İdari para cezaları

İlimiz genelinde 2025 yılı içerisinde yapılan denetim ve numune sonuçlarına göre; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu'nun 40. ve 41. Maddeleri gereği **10.640.779,00 TL** değerinde 91 adet İdari Para Cezası uygulanmıştır. İdari Para Cezalarının 5 adedi Taklit ve Tağşişten uygulanmıştır.

f) İthalat ve ihracat rakamları

2025 yılında ithalat ve ihracat yapılmamış olup Gıda Sağlık Sertifikası düzenlenmemiştir.

g) Tütün ve alkol verileri

İl genelinde tütün ve alkol satan iş yerlerine toplam 95 adet belge düzenlenmiştir.

Tablo 7: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı

İl Genelinde Tütün Ve Alkol Satan İş Yerleri	Verilen Belge Sayısı
Perakende alkollü içki satıcısı	14
Perakende tütün satıcısı	70
Nargilelik tütün mamulü sunum uygunluk belgesi	1
Alkollü içki toptan satıcısı	-
Etil alkol ve metanol toptan satıcısı	-
Tütün mamulü toptan satıcısı	1
Açık içki satıcısı	9
Toplam	95

h) Taklit Tağşişten yayınlanan işletme sayısı

2025 yılında 5 adet taklit tağşişten yayınlanan işletme bulunmaktadır.

i) Okullarda eğitim verilen öğrenci sayıları

2025 yılında İl Merkezinde 5 okulda 457 öğrenciye gıda güvenilirliği ve gıda israfı konusunda eğitim verilmiştir.

Ayrıca, 2025 yılında İlçelerde toplam 35 okulda 1321 öğrenciye gıda güvenilirliği ve gıda israfı konusunda eğitim verilmiştir.

j) Şube Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer faaliyetler

Süt ve Süt Ürünlerinde Resmi Kontrol Eğitimi düzenlenerek 32 kişiye eğitim verilmiştir. Ayrıca Valiliğimiz, İl Müdürlüğümüz ve diğer kurumlar iş birliğinde; Alkol Denetimleri gerçekleştirilmiştir. İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüzce Okullarda bulunan kantin ve yemekhanelerin denetimi gerçekleştirilmiştir.

2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

a) Bitkisel Üretim Verileri ve Bitkisel Üretimde Öne Çıkan Ürünler

Tarla Bitkileri

İlde tarımı yapılan tarla grubu ürünlerin tamamına yakını, doğrudan veya dolaylı olarak hayvancılık sektörünü destekleyen bir ürün deseninden oluşmaktadır. Bu kapsamda çayır otu hariç yem bitkileri grubu, tarım alanlarının %70'inden fazlasını oluşturmakta; bunun yanında arpa, buğday, yulaf ve fiğ gibi ürünler üretimde önemli yer tutmaktadır. Üretilen tarla bitkileri ağırlıklı olarak büyükbaş hayvancılığın kaba yem ihtiyacının karşılanmasında kullanılmakta olup, bitkisel üretim faaliyetleri esas olarak sürdürülebilir hayvancılığı destekleyici bir yapı oluşturmaktadır.

Tablo 8: Kars İli Tarla Bitkileri Verileri

Ürün	2024		2025	
	Alan (da)	Üretim (Ton)	Alan (da)	Üretim (Ton)
Çayır Otu	128.129	47.408	197.750	79.100
Buğday (Diğer)	633.324	221.663	738.750	258.562
Arpa (Diğer)	1.030.834	309.250	1.243.034	372.910
Yonca (Y. Ot)	15.598	6.878	13.012	5.751
Yulaf (Y. Ot)	650.488	258.894	395.505	156.620
Korunga (Y. Ot)	67.455	26.982	46.546	18.618
Ayçiçeği (Yağlık)	1.336	387	2.413	603
Fiğ (Y. Ot)	46.593	17.239	20.683	7.984
Şeker pancarı	2.831	12.739	5.421	21.683
Tritikale (Y.Ot)	20.302	9.968	8.485	4.005
Mısır (Silajlık)	4.844	16.953	6.043	21.109
Nohut	52	6	798	98
Toplam	2.601.786	928.367	2.678.440	947.043

Meyve

İlimizde meyvecilik faaliyetleri, ilin sert karasal iklimi ve uzun kış koşulları nedeniyle sınırlı alanlarda yapılabilmektedir. Meyve üretimi, mikroklimatik özelliklerin daha elverişli olduğu Kağızman ve Digor ilçelerinde yoğunlaşmakta, Sarıkamış ilçesinde ise sınırlı düzeyde gerçekleştirilmektedir. Üretilen meyveler ağırlıklı olarak elma, kayısı ve ceviz gibi soğuğa daha dayanıklı türlerden oluşmaktadır.

Tablo 9: Kars İli Meyve Üretim Verileri

Ürün	2024			2025		
	Meyvelik Alanı (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)	Meyvelik Alanı (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
Erik	3	15	0,05	6	86	1,3
Ceviz	770	5.410	216,4	700	5.010	162,8
Elma	1.908	16.070	803,5	1.917	27.020	1199,7
Kayısı	13.629	137.915	5.282,1	13.675	141.743	6435,1
Toplam	16.562	159.410	6.302,1	16.345	173.859	7.825

Sebze

İlimizde sebze üretimi, ilin sert karasal iklimi ve düşük gece sıcaklıkları nedeniyle yaygın ve ticari ölçekte yapılamamaktadır. Sebze üretimi, çoğunlukla aile ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak, sınırlı alanlarda ve küçük ölçekli biçimde gerçekleştirilmektedir. Üretilen sebzeler pazara yönelik olmayıp, hane içi tüketim amacıyla değerlendirilmektedir.

Tablo 10: Kars ili Sebze Üretim Verileri

Ürünler	2024		2025	
	Alan (da)	Üretim (Ton)	Alan (da)	Üretim (Ton)
Kavun	185,31	333,56	16,88	30,38
Domates (Sofralık)	1,93	3,86	27,70	55,40
Biber	0	0	9,72	9,72
Patlıcan	0	0	9,69	14,53
Hıyar (Sofralık)	0,51	0,92	9,92	17,86
Toplam	187,75	338,34	73,91	127,89

b) Bitkisel üretim desteklemeleri**Tablo 11:** Bitkisel Üretime Yönelik Destekleme Dağılımı

Destekleme Adı (2024 üretim yılı)	İşletme Sayısı	Destekleme Alanı (da)	Destekleme Tutarı (TL.)
Mazot Gübre Desteği	31.496	2.632.041,10	461.673.966,86
Yem Bitkileri Desteği	10.073	579.659,15	71.819.752,14
Hububat Baklagil ve Dane Mısır Fark Desteği	7.818	630.370	211.536.364
Organik Tarım Desteği	737	142.373,03	7.546.236,55
Katı Organik Organomineral Gübre Desteği	69	3.167,17	126.686,92
Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği	2	30,05	5.108,84
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	96	7.544,89	503.496,43
2024 yılı üretim sezonuna ait ve 2025 yılında ödemesi yapılan toplam desteklemeler			753.211.611,27
2025 üretim yılı Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	421	34.639,18	4.232.083,11
2025 yılı üretim sezonuna ait ve 2025 yılında ödemesi yapılan toplam desteklemeler			4.232.083,11
Toplam:			757.443.694,38

c) Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları

Organik Tarım Faaliyetleri

İl Müdürlüğümüz bünyesinde faaliyet gösteren Organik Tarım Biriminde 2025 yılı itibarıyla toplam 8 personel görev yapmakta olup, yıl içerisinde organik tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, eğitim ve farkındalık faaliyetlerinin artırılması amacıyla planlı çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda; eğitim ve bilgilendirme_faaliyetleri çerçevesinde 4 okulda toplam 173 öğrenciye yönelik organik tarımın temel prensipleri, çevresel sürdürülebilirlik ve sağlıklı gıda üretimi konularında eğitimler verilmiştir.

Çiftçilere yönelik yayım çalışmaları kapsamında ise 6 köyde toplam 122 üreticiye organik tarım uygulamaları, sertifikasyon süreçleri, destekleme mekanizmaları ve kayıt sistemi hakkında teknik bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca, sahada örnek uygulamaların yerinde incelenmesi amacıyla 7 adet öncü (alfa) çiftçi ziyareti gerçekleştirilmiş; üretim süreçleri, girdi kullanımı ve kayıtların uygunluğu değerlendirilmiştir.

Bununla birlikte, organik tarım yapan üreticilerin ürünlerinin pazara arzının artırılması ve ekonomik sürdürülebilirliğin desteklenmesi amacıyla yıl içerisinde satış yönlendirme ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülmüş; bu kapsamda 9 işyerinde organik ürün satan yer denetimi gerçekleştirilerek mevzuata uygunluk kontrolleri yapılmıştır.

Tablo 12: Organik Bitkisel Üretim Verileri

Süreç	Gerçek Çiftçi Sayısı	Gerçek Üretim Alanı (ha)	Doğal Toplama Alanı (ha)	Nadas Alanı (ha)	Toplam Alan (ha)	Üretim Miktarı (Ton)
Geçiş	76	920	0	14	934	2,769
Organik	821	15,952	0	0,555	16,508	48,366

İyi Tarım Faaliyetleri

Müdürlüğümüzce kurulan İyi Tarım Uygulamaları (İTU) Biriminde 7 teknik personel görevlendirilmiştir. İlimizde İTU mevzuatı kapsamında üretici bulunmamaktadır. 2025 yılında 8 adet işletmede iyi tarım uygulamaları kapsamında piyasa denetimi yapılmıştır.

d) Bitkisel Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar

2024 üretim yılında; Hububat Alanlarını Nadasa Değil Nohuta Bırakıyoruz Projesi ile 1.250 dekar alanda 25.000 kg nohut tohumu dağıtılmıştır.

Hububat Alanlarını Nadasa Değil Nohuta Bırakıyoruz Mikrobiyal Gübre Projesi ile 16.250 dekar alanda 500 kg gübre dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

2025 üretim yılında; Yağlık Ayçiçeği Ekiminin Yaygınlaştırılması Projesi ile 27 çiftçimize 1.120 kg yağlık ayçiçeği tohumunun dağıtımı yapılmıştır.

Yenilikçi Üreticilerimize Sebze Fidesi Dağıtımı Projesi ile 401 çiftçimize 7.680 adet Domates, 3.000 adet hıyar, 8.064 adet biber, 7.680 adet patlıcan olmak üzere toplamda 26.424 adet sebze fidesi dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

e) Bitki sağlığı ve Bitki Sağlığı Uygulama Programları

Özel Sürvey çalışmaları kapsamında; Hububat Hastalık ve Zararlıları Sürvey (Pas, Septorya, Süne, Kımıl) çalışmaları kapsamında; 54.000 da alanda Sürvey çalışması yapılmış olup ekonomik eşiği aşacak şekilde zarar görülmemiştir.

Özel sürvey programları kapsamında; Patatesle ilgili 7 konu üzerinde (Patates Siđili, Bakteriyel Solgunluk ve Patates Kahverengi Çürüklüđü, Patates Halka Çürüklüđü, Patates Güvesi, Patates Kist Nematodları ve Patates Kök Ur Nematodları) Epitrix similaris zararının tespiti için 30 da alanda Sürvey çalışmaları yürütölmüştür.

Sert çekirdekli meyvelerle ilgili şarka virüsü ve monilinia fructicola konularında 138,34 da alanda makroskopik muayene yapılmıştır.

Fumigasyon çalışmaları kapsamında; ilimizde faaliyet gösteren 1 firma tarafından 124.700 ton ürüne 8,000 Kg fumigant (MeBr) işlemleri uygulanmıştır.

Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı kapsamında ilimiz Kağızman ilçesinden 4 adet elma ve 4 adet kayısı numunesi alınmıştır. Numune sonuçlarında olumsuzluğa rastlanmamıştır.

İlimizde Akdeniz meyve sineği ve elma iç kurdu zararlısına yönelik 60 adet feromon tuzağı kurulmuştur.

İlimiz Kağızman ilçesinde Entegre Mücadele çalışmaları kapsamında kayısı için 6 üretici 68,1 dekar; elma için 8 üretici 108,6 dekar alanda yürütölmüştür.

İlimizde 38 köyde 504 üreticimize tarla faresi ile ilgili olarak bilgilendirme çalışmaları yapılarak üreticilerimizin farkındalığı artırılmış ve Müdürlüğümüzce hazırlanan 405,5 kg zehirli buğday satışı gerçekleştirilerek tarla faresi mücadelesi etkinlik kazanmıştır. İlimiz Akyaka ilçesi Kayaköprü köyünde tarla faresi ile mücadele eğitimi uygulamalı olarak yapılmış ve 10 bin dekar alanda toplu mücadele gerçekleştirilmiştir.

Tablo 13: İlimiz Lojistik Merkezinde yürütölen ithalat resmi kontrol işlemlerinde 2 inspektör görev almaktadır.

İTHALAT 2025		
Ürün Çeşidi	Miktar (ton)	İthal Edildiđi Ülke
Kırmızı Mercimek	31.599,37	Kazakistan
Yeşil Mercimek	2.452,50	Kazakistan, Rusya
Pamuk Tohumu Yağlık	15.596,15	Azerbaycan
Toplam	48.648,02	

f) Bitkisel Üretime Yönelik Diğer Çalışmalar

Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayii Hizmetleri

Kars ilinde reçete yazmaya yetkili 6 kişi bulunmaktadır.

İlimizde fumigasyon operatör belgesine sahip 1 işletme mevcut olup 2025 yılı içinde 1 denetim gerçekleştirilmiştir.

İlimizde Merkez, Arpaçay ve Kağızman ilçelerimiz olmak üzere 3 adet Bitki Koruma ürünü bayisi bulunmaktadır. Şube Müdürlüğümüz teknik personeli tarafından toplamda 8 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

İlimiz Merkez ve Akyaka ilçemizde bulunan toplam 2 adet zirai mücadele alet ve ekipman bayiine yönelik 2 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Tablo 14: BKÜ ve Zirai Alet ve Ekipman Bayi Çalışmaları Dağılımı

Faaliyet Alanı	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı	Numune Sayısı	Sonucu Uygun Numune Sayısı
BKÜ Bayii	3	8	0	0
Zir. Müc. Alt. Ekp. Bay.	2	2	0	0
Toplam	5	10	0	0

Hasatta Dane Kaybı ve Anız Yangınlarının Önlenmesi Çalışmaları

Biçerdöverle hasat işleminin Merkez ve 7 İlçe Müdürlüğümüzce 8 kontrolör ile 55 köyde denetim yapılmış olup 91 adet biçerdöverin kontrolü gerçekleştirilmiştir.

Anız yangınlarının önlenmesi amacıyla ilimiz genelinde toplam 333 üreticinin katıldığı 27 bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Anız yakılmasının önlenmesine yönelik olarak Valilik Tebliği hazırlanmış, İl Müdürlüğümüzce bildiri düzenlenmiş olup muhtarlıklar, belediyeler ve Ziraat Odası Başkanlıkları aracılığıyla ilan ettirilmiştir.

Tohumluk Birimi Çalışmaları

2025 Yılı içerisinde ilimizde tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren 31 işletmeye 37 denetim yapılmıştır.

Tablo 15: Tohumculuk Çalışmaları Dağılımı

Faaliyet Alanı	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı	Numune Sayısı	Sonucu Uygun Numune Sayısı
Tohumluk Bayii	29	35	5	5
Tohum Üreticisi	1	1	0	0
Fidan Üreticisi	0	0	0	0
Süs Bitkisi Üreticisi	1	1	0	0
Toplam	31	37	5	5

Bitki Besleme Birimi Çalışmaları

2025 yılında Şube Müdürlüğümüzce İl genelinde bulunan 63 gübre bayisinde toplam 238 denetim gerçekleştirilerek 5 adet numune alınmıştır. Numune sonuçları doğrultusunda 1 adet üretici firmaya 192.452,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Piyasaya Arz Edilen Gübrelerin İzlenmesine Yönelik Tebliğ gereği kurumlarla iş birliği halinde ilimizde faaliyet gösteren 63 adet gübre bayimizde kamera sistemi mevcut olup, İçişleri Bakanlığı Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER) tarafından izlenmektedir.

Gübrelerin piyasa gözetim ve denetiminin daha etkili yürütülebilmesi, gübreler ile ilgili daha sağlıklı politika geliştirilebilmesi ve daha etkin planlama yapılması amacı ile Bakanlığımızca uygulanan Gübre Takip Sistemi (GTS) üzerinden üretici/ithalatçıdan nihai tüketiciye kadar olan gübre hareketleri izlenmektedir.

2025 yılında yaklaşık 12.041,125 ton gübre kullanılmış olup gübreleme ile ilgili bilgilendirmeler satış pazarlama ve tüketici kanallarında yapılmıştır.

Tablo 16: Gübre Çalışmaları Dağılımı

Faaliyet Alanı	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı	Numune Sayısı	Sonucu Uygun Numune Sayısı
Gübre Bayii	63	238	5	4
Toplam	63	238	5	4

Kaçak Kenevir Ekimi ve İmha Çalışmaları

İlimizde, Kenevir Yetiştiriciliği ve Kontrolü Hakkındaki Yönetmelik hükümleri kapsamında 2025 yılında 57.672 kök kenevir bitkisi tespit edilmiş, söz konusu bitkiler teknik personellerimiz ve kolluk kuvvetleri ile birlikte imha edilmiştir.

3. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü

a) Hayvan varlığı

İlimizin gerek çayır mera varlığı gerekse geçmişten gelen hayvancılık kültürü, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde ilimizi güçlü kılmaktadır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanı sıra arıcılık da ilimizde önemli bir yere sahiptir. Zengin ballı bitki florası sayesinde gezginci arıcılık faaliyetleri ilimizde yaygın olarak yapılmaktadır.

Tablo 17: Kars İli Hayvan Varlığı

Yıllar	Sığır	Manda	Koyun	Keçi	Kanatlı	Arılı Kovan
2025	604.798	123	837.654	38.555	923.569	62.441

Büyükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz 604.798 büyükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 5. sıradadır.

İl dışına gönderilen yaklaşık 153 bin büyükbaş hayvan sayısı ile üretim merkezi durumundadır. İlimiz hayvan varlığı ırk bakımından kültür - kültür Melezi hayvan oranı gün geçtikçe artmaktadır.

Küçükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz 876.209 küçükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 30. sıradadır.

Mera hayvancılığı ile 1 milyon civarında küçükbaş hayvan sayısına ulaşabilmektedir. Bölge illerine meraları ile üretimde ev sahipliği yapmaktadır.

Arıcılık bakımından;

İlimiz 118.107 arı kovan varlığı ile ülkemizde 24. sıradadır. (Desteğe tabi kovan sayımız 62.441) İlimiz yaz döneminde kendi varlığından daha fazla 200 binin üzerinde koloniye sahip 1600 üzerinde gezginci arıcıya ev sahipliği yapmaktadır. Üretime olan katkısı değerlendirildiğinde özellikle yayla çiçek balı üretimi bakımından ilk sıralardadır

b) İşletme sayısı

Tarım ve hayvancılık faaliyetleri ilin ekonomisinde önemli bir yer tutmakta olup, sosyal yapı içerisinde önemli bir unsurdur.

İlde özellikle büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ön planda olup diğer bitkisel üretim faaliyetleri de hayvancılık sektörünü destekler ve girdi temin eder yapıdadır.

Tablo 18: Kars İli Tarımsal İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı

	Sayısal veri
Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS)	678
Büyükbaş işletme (Türkvat)	23.484
Küçükbaş işletme (Türkvat)	4.564
Büyükbaş + küçükbaş işletme (Türkvat)	1.876

c) Hayvancılık desteklemeleri

İlimiz hayvancılık sektörüne doğrudan 2025 yılında yaklaşık 339 milyon TL destekleme yapılmıştır.

Tablo 19: Hayvancılık Desteklemeleri

2022	2023	2024	2025	TOPLAM (2022- 2025)
116.089.601,63	266.415.441,68	402.571.341,21	407.812.020,40	1.192.888.404,92

d) Hayvansal üretimin geliştirilmesine yönelik yürütülen projeler

- Altın Kovan Projesi
- Organik Kaz Projesi
- Kırsalda Bereket Var Projesi
- Köyümde Yaşamak İçin Bir Sürü Nedenim Var Projesi
- Ata Yedigâri Zavot Irkını Yeni Yüzyıla Taşıyoruz Projesi
- Buzağı Kayıplarının Önlenmesi Amacı İle Gebe Hayvanlara Septisemi Aşı Uygulaması

e) Aşılama faaliyetleri

İlimizin mevcut hayvan varlığı ve bölgesel konumu nedeni hasatlıklara karşı kesintisiz etkin aşılama çalışması yürütülmektedir bu kapsamda yaklaşık olarak 3 milyon aşılama çalışması yürütülmüştür.

Tablo 20: 2025 Yılı Kars Aşılama Sayıları

Aşı Grubu	Program (Yıllık)	Güncel Aşılama Bilgisi (Yıllık)	Gerçekleşme Oranı % (Yıllık)
Anthrax	529.770	453.841	85,67
Koyun keçi brucellozu	160.350	180.563	112,61
Koyun keçi çiçek	711.040	409.891	57,65
Koyun keçi vebasası	320.700	350.133	109,18
Kuduz	10.000	3.818	38,18
Sığır brucellozu	410.240	264.014	64,36
Şap grubu	1.036.570	1.270.020	122,93
TOPLAM	3.178.670	2.932.280	% 93

f) Küpeleme faaliyetleri

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanları kayıt altına alarak kontrol takip için 2025 yılında 220.488 büyükbaş, 274.735 küçükbaş olmak üzere toplamda 495.223 hayvan küpelenerek kayıt altına alınmıştır.

g) Suni tohumlama

İlimizde 13.673 adet sığıra suni tohumlama yapılmıştır. Yapılan suni tohumlamalar %76 Simental, %21 Brown Swiss, %3 Charolais ırkı damızlıklar üzerine yoğunlaşmıştır.

h) Hayvan hareketleri ve yol kontrolleri

İlimiz hayvan yetiştiriciliği açısından birçok ilin geçiş noktası konumundadır. Bu nedenle mevzuatlara uygun şekilde hayvan sevklerinin yapılması, hayvanlarda verim kaybının önlenmesi, hayvan sağlığının korunması ve hastalıkların ülke geneline yayılmasının önlenmesi amacıyla yol kontrolleri düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Yıllık yol kontrolleri programı doğrultusunda 2025 yılında 245 araçta 125.440 baş hayvan kontrol edilmiştir. Yapılan denetimler kapsamında 23 araç ve 243 baş belgesiz hayvana toplam 1.537.038,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

İ) Sevk ve raporlar

Hayvan hareketlerinde 2025 yılı 152.853 büyükbaş, 137.025 küçükbaş hayvan olmak üzere 289.878 baş hayvan sağlık kontrolleri yapılarak il dışına sevk edilmiştir.

Kurbanlık sevkleri kapsamında 4.433 büyükbaş, 6.930 küçükbaş hayvan sevk yapılmıştır.

Ayrıca arıcılık faaliyetinin yoğun olduğu ilimizde arıcılık işletmelerine ait 62.441 aktif arı kolonisinin bulunduğu ve 118 adet arılık hareketleri izlenmiştir.

i) Hayvan hastaneleri

İlimiz tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde bölgeye hitap etmekte olup ilimizdeki Bakanlığımıza bağlı kuruluşlar yanında, yerel yönetimler ve üniversite faaliyetleri de sektörü destekler yapıdadır.

İlimizde 2017 yılında faaliyete geçen 1 adet hayvan hastanesi bulunmaktadır.

Kars Belediyesi Hayvan Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, Kars Açık Ceza İnfaz Kurumu İş Yurdu Müdürlüğü ve İl/ilçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün (41/3) Veteriner Tıbbi Ürün Temin İzni bulunmaktadır.

İlimizde 1 adet çalışma izni verilen deney hayvanı birimi bulunmaktadır.

j) Ari ve Onaylı Süt Çiftliği İşletmeleri Kayıt, Denetim Çalışmaları

İlimizde onaylı süt işletmesi bulunmamakta olup 2 adet hastalıktan ari işletmede denetim ve kontrol işlemleri yürütülmüştür.

k) Safkan Arap-İngiliz Atı Soy kütüğü İş ve İşlemleri

İlimizde soy kütüğüne kayıtlı 5 adet Safkan Arap atlarına tescil işlemleri, pedigri, damızlık belgesi, vize işlemleri ve aşılama çalışmaları yürütülmüştür.

İ) Kanatlı İşletmeleri Faaliyetleri hakkında

İlimizde aktif olarak 1 adet ticari (etlik) kanatlı işletmesinde kayıtlı 3.500 adet kaz ile faaliyet göstermektedir.

m) Ev Hayvanı Satış Yeri Ruhsatlandırma ve Denetim İşlemleri

İlimizde 4 adet çalışma izni almış ev hayvanı satış yeri (petshop) bulunmaktadır. Yıl içerisinde denetimleri yapılmıştır.

n) Serbest Veteriner Hekim Muayenehane Açılış ve Denetim İşlemleri

İlimizde 68 adet veteriner hekim muayenehanesi faaliyet göstermektedir. 2025 yılı içerisinde 68 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

o) UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

2024 yılı UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında 94 numune programa alınmıştır. Programa ait bilgiler aşağıdaki tablodaki şekildedir. İl genelinde UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında geri izlemeye yönelik herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır.

Tablo 21: UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

Unsur	Programlanan Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Olumsuz Sonuçlanan Numune Sayısı (Geri İzleme)
İnek Sütü	18	18	0
Bal	6	6	0
Büyük baş et	17	17	0
Diğer sütler	2	2	0

ö) Hayvan ve Hayvansal Ürün İhracat-İthalat İşlemleri

Canlı hayvan ihracatına yönelik 3 adet Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

Besilik sığır ithalatı için 2025 yılında 36 işletmenin 3.761 baş sığır talebi alınmıştır. 2025 yılında ilimizde 39 işletmeye gelen toplamda 901 baş sığır iş ve işlemleri takibi yapılmıştır.

p) Balıkçılık ve Su Ürünleri Faaliyetleri

Tablo 22: Su ürünleri tesislerimiz

Kaynak Suyunun Adı	İlçesi	Proje Kapasitesi (ton/yıl)	Fiili Kapasite (ton/yıl)	Yetiştirilen Tür
Harabe 1-2	Sarıkamış	10	5	Alabalık
Kürekdere	Akyaka	29	7	Alabalık
Kars Çayı	Merkez	100	100	Sazan

İlimizde su ürünleri yetiştiricilik tesisleri, kapasiteleri ve fiili üretimlerine ilişkin; 1 adet 10 ton/yıl gökkuşağı alabalığı, 1 adet 29 ton/yıl gökkuşağı alabalığı ve 1 adet 100 ton/yıl sazan balığı olmak üzere toplam 3 adet su ürünleri yetiştiricilik tesisi mevcut olup toplam proje kapasiteleri 139 ton/yıl, toplam fiili üretim kapasiteleri ise 112, ton/yıldır.

İlimizde 2025 yılında 20 ton su ürünleri üretimi gerçekleştirilmiştir.

2025 yılında 12 ton siraz, 2,5 ton gümüşü havuz balığı, 8,5 ton yayın balığı ve 24 ton sazan balığı olmak üzere toplam 47 ton su ürünleri avcılığı gerçekleştirilmiştir.

İlimizde 2025 yılı içerisinde Su ürünleri kayıt, kontrol ve denetim kapsamında 25 adet amatör balıkçı belgesi düzenlenmiş olup, perakende satış yerleri, iç sular ve yetiştiricilik tesisleri olmak üzere toplam 124 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

İlimizde 2025 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesinde yürütülen “Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi” kapsamında Elazığ Keban Su Ürünleri Üretim İstasyonundan temin edilen yavru sazan balıkları; 207.000 adet Sefaköy Barajı, 15.000 adet Asboğa gölü ve 250.000 adet Arpaçay Baraj Gölüne olmak üzere toplam 472.000 adet bırakılmıştır.

2025 yılı su ürünleri destekleme süreci devam etmektedir.

4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü

a) Toprak koruma kurulu faaliyetleri

2025 yılı içerisinde 3 adet Toprak Koruma Kurulu toplanmış ve 11 gündem maddesi hakkında karar alınmıştır.

b) Organize tarım bölgeleri faaliyetleri

Kars (Besi ve Süt) Organize Tarım Bölgesi 188,05 hektar büyüklüğündeki alanda faaliyetlerine devam etmektedir. 2025 yılı Aralık ayı faaliyetleri itibarıyla 13 adet besi işletme parseli proje aşamasındadır. 2 adet besi işletme parselinde yapı ruhsatı alınarak inşaat aşamasına geçilmiştir. 2 adet süt işleme sanayi parselinde ön tahsis yapılmıştır. 1 adet sanayi parselinde kesimhane et entegre tesisi kurulmak üzere yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alarak yatırımını tamamlamıştır. 1 adet sanayi parseli yem fabrikası faaliyeti için tahsis edilmiştir.

c) Büyük ovaların belirlenmesi ve korunması çalışmaları

İlimizde 6 adet Büyük Ova Koruma Alanı mevcuttur.

Kars Akyaka Demirkent Ovası	667,00 ha
Kars Merkez Dikme Ovası	775,33 ha
Kars Susuz Ovası	8.739,00 ha
Kars Kağızman Akçakale Ovası	950,1385ha
Kars Arpaçay Kuyucuk Ovası	4.497,7540 ha
Kars Meydancık Ovası	3.180,5226 ha

2025 yılı içerisinde büyük ovaların belirlenmesi ile ilgili herhangi bir çalışma yürütülmemiştir

d) Atıl tarım arazileri faaliyetleri

İlimiz genelinde 2025 yılı üretim sezonu için ilk yıl işlenmediği tespit edilen toplam 11 parsel ve 60,54 dekar alan işlenmeyen tarım arazisi sisteme işlenmiştir. 2025 yılı için İlimizde kiralama konu parsel bulunmamaktadır.

e) Nitrat kirliliğinin tespit ve izlenmesi

İlimizde 20 adet yerüstü, 3 adet yeraltı numune istasyonu bulunmaktadır. 2025 yılı içerisinde üçer aylık periyotlar (Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim) halinde su numuneleri alınmış ve numune alım esnasında pH, oksijen (O₂), sıcaklık ölçülürken laboratuvar ortamında ise Nitrat (NO₃), Ortofosfat (PO₄), Toplam Azot, Toplam Fosfor analizleri yapılmıştır. "Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği" kapsamında analiz işlemleri İl Müdürlüğü Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şubesindeki laboratuvar ortamında yürütülmektedir.

2025 yılı içerisinde toplam 23 adet istasyondan, 92 adet su numunesi alınmış ve 608 adet analiz ve ölçüm gerçekleştirilmiştir. Ölçümler sonucunda herhangi bir probleme rastlanılmamıştır.

f) Coğrafi bilgi sistemleri çalışmaları

Tarım alanlarının izlenmesi ve tarımsal üretimin takibi amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında, ürün belirleme (sınıflama) analizlerinde kullanılmak üzere İlimiz genelinde 8100 adet referans parsel yerinde tespit yapılarak sistemlere işlenmiştir.

Bakanlığımız Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünce tarımsal üretim planlaması kapsamında yer alan 13+1 ürün grubuna yönelik olarak yürütülen çalışmaların ilimize ait tespit sonuçları ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

g) Tarım arazileri mülkiyet devri çalışmaları

Tarım Arazileri Yönetim Sistemi (TAY PORTAL), tarım arazilerinin mülkiyet devrine ilişkin işlemlerin Bakanlığımız ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arasında online olarak yapılmasını sağlamaktadır.

2025 yılında İlimize ait arazi satış işlemlerine 74 müracaat yapılmış olup, bu başvurulara ait 213 parsel (7,769.77 da alan için) satışa uygun bulunmuştur. Değerlendirilen 110 parsel (1,642.11 da alan) uygun bulunmamıştır.

Miras yolu ile arazi devir işlemleri için ise 2025 yılında toplam 94 başvuru yapılmıştır. 909 adet (14,387.65 da alan) parsel devir için uygun bulunmuş, 126 adet (1,668.91 da alan) parsel için olumsuz görüş verilmiştir.

h) Su verimliliği ve İl Su Kurullarının faaliyetleri

2025 yılı Kars İl Su Kurulu Toplantısı 26.06.2025 tarihinde, Aras Havzası Havza Su Kurulu Toplantısı ise 23.10.2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda alınan karardan öne çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

- Önümüzdeki dönem içerisinde tüm Kuran Kursu, 4-6 yaş anaokulu ve ilkokulların tamamında su verimliliği eğitimlerinin verilmesi,
- Düzensiz katı atık döküm sahalarının rehabilitasyon işlemlerinin yapılması,
- İçme suyu depolarının kontrolleri düzenli olarak yapılması, düzenli aralıklarla temizliklerinin sağlanması, 1 yıl içerisinde tamamının fiziksel şartlarının iyileştirilmesi, otomatik klorlama sistemlerinin kurulması,
- Belediyeler ve kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurakçıl peyzaj uygulamalarının gerçekleştirilmesi,
- Başta valilikler olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlara su tasarruf cihazının takılması zorunlu hale getirilerek ilgili yazılar yazılıp bilgilendirmeler yapılmasına, Ocağın ilk haftası denetime tabi tutulup raporlanmasına, her ilde su tasarruf aparatının takıldığını resmi yazı ile bildiren kamu kurum ve kuruluşlar belirli ekipler kurularak denetlenmesine ve 3 ay içerisinde çalışmaların tamamlanması,
- Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına (DAP) su verimliliği ve sulama modernizasyonu ile ilgili projeler sunulması.

Alınan kararlar doğrultusunda ilimiz genelindeki kamu kurum ve kuruluşlarında su tasarruf aparatının (perlatör) takılması sağlanmıştır.

İ) Toprak Analiz Laboratuvarı Faaliyetleri

İl Müdürlüğümüz bünyesindeki Toprak ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarı 30.12.2024 tarihinde faaliyete başlamış olup, bir yıl içerisinde toplamda 416 adet numune kabul edilmiştir.

i) Şube Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer hizmetler

2025 yılı içerisinde 5403 sayılı Kanunun 21'inci maddesi kapsamında 7 adet taşınmaz için 2.080.278,11 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2025 yılı içerisinde Müdürlüğümüze intikal eden toplam 25 adet tarım dışı amaçlı kullanım başvurusu bulunmaktadır. İlgili başvuruların 17 tanesi Müdürlüğümüz teknik personellerince arazi ve ofis çalışmaları ile sonuçlandırılmıştır. Nihai kurum görüşü verilen başvurulardan 13 tanesi tarım dışı amaçlı kullanımına olumlu görüş verilmiş olup toplamda 2.046 da tarım dışına çıkmıştır.

2025 yılında Güneş Enerjisi Santralleri (GES) için toplam 7 adet müracaat yapılmıştır. Bu müracaatların toplan alanı ise 817.64 dekar'dır. Bu taşınmazlardan Kuru Mutlak Tarım Arazisi sınıfında 334,48 dekar, Kuru Özel Ürün Arazisi sınıfında 64,83 dekar, Kuru Marjinal Tarım Arazisi 299,37 dekar ve tarım dışı alan ise 118,96 dekar olarak belirlenmiştir.

Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED), bir proje için izin verilip verilmeyeceği konusunda projelerinin olası etkileri hakkında bilgi sağlayan ve karar vericilere yol gösteren bir karar destek aracı olup 2025 yılında 22 adet ÇED dosyası değerlendirilmiştir.

5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

a) Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı (KKYDP)

Ekonomik Yatırımlar

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) 2025 yılı başvuru dönemi 16. Eapta 1 Adet proje yatırım kapsamına alınmış ancak ilgili yatırımcının evraklarını tamamlayamadığından dolayı hibe sözleşmesi imzalanmamıştır.

Altyapı Yatırımları

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) 2025 yılı başvuru dönemi 16. Eapta Hibe Destek Başvuru Sistemi üzerinden toplamda 60 adet proje başvurusu yapılmıştır. İl müdürlüğümüz ile 40 adet yatırımcı hibe sözleşmesi imzalamıştır. 40 adet projenin 2 adeti Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar başlığı altında ahır ve ağıl proje yatırımları olup kalan 38 adet projenin tamamı teknoloji yenileme ve modernizasyon (makine ekipman) projelerinden oluşmaktadır.

2025 Yılı Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesi(AİFG) projeleri kapsamında sözleşme imzalanan 40 projenin hibe tutarı 12.895.001,75'dir.

Tablo 23: 2025 Yılı KKYDP(Tarımsal Altyapı Projeleri) Kapsamında Hibe Sözleşmesi İmzalan Projelerin Dağılımı

Konu Dağılımı	Proje Sayısı	Toplam Hibeye Esas Tutar	Toplam Hibe Tutar
Yeni Yatırım	2	25.948.608,91	12.895.001,75
Teknoloji Yenileme ve/veya Modernizasyon	38		
Genel Toplam	40	25.948.608,91	12.895.001,75

Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

2025 Yılı Başvuru Döneminde Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Projesi kapsamında proje başvurusu bulunmamaktadır.

b) Üretici örgütleri (Birlik/Kooperatif) sayıları ve faaliyetleri

- İlimizde 5200 sayılı kanun kapsamında 1 Süt Üreticileri Birliği ve 1 Bal Üreticileri Birliği olmak üzere toplamda 2 üretici birliği bulunmakta olup üretici birliklerinin üye sayıları toplam 532'dir.
- İlimizde 5996 sayılı kanun kapsamında Arı Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliği ve Damızlık Sığır Yetiştiriciler birliği olmak üzere 3 yetiştirici birliği faaliyet göstermektedir.
- Ayrıca 8 adet Ziraat odası bulunmaktadır.
- 14 adet kooperatif ve birliğin genel kurul iş ve işlemleri takibi yapılmıştır.
- 2025 yılı içerisinde 9 kooperatifte 87 katılımcıya eğitim verilmiştir

Tablo 24: Kars İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı

Örgüt türü	Sayısı
Tarımsal kalkınma kooperatifi	7
Sulama kooperatifi	2
Yetiştirici birliği	3
Tarımsal üretici birliği	2
Toplam	14

c) Yıl içerisinde Şube Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer hizmetler

- Uzman Eller Projesi kapsamında yatırıma dönüşen ve izleme süreci devam eden 22 projenin kontrolü yapılmıştır.
- KKYDP kapsamında önceki etaplarda hibe desteği alıp izleme süreci devam eden projeler için 390 kontrol gerçekleştirilmiştir.

6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

a) Eğitim yayım faaliyetleri

İl Müdürlüğümüzün 2025 yılında Çiftçi Eğitim ve Yayım Programı çerçevesinde; Demonstrasyon, Tarla günü, Çiftçi kursları, Çiftçi toplantıları ve Cuma buluşmaları yapılmıştır.

Eğitim Konusu	Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
Cuma Buluşmaları	214	4066
Çiftçi Kursları	10	279
Çiftçi Toplantıları	532	7980
Demonstrasyon	10	153
Tarla Günü	4	225
TOPLAM	770	13.473

b) İstatistik Bilgi Sistemi çalışmaları (İBS)

İl genelinde tarımsal üretim, hayvan varlığı, işletme bilgileri ve diğer teknik verilerin güncellenmesi ve doğrulanması çalışmaları yürütülmüştür. Yıl içerisinde 140 kalemde bitkisel veri güncellenmiş, 480 kalemde hayvancılık veri girişi yapılarak aynı sayılar kontrol raporlarında da kontrol edilmiştir.

c) Tarım ürünleri maliyet sistemi çalışmaları (TAMSİS).

İlimizde üretimi yaygın olan tarım ürünlerine ilişkin maliyet kalemleri (tohum, gübre, mazot, işçilik vb.) saha çalışmaları ile güncellenmiştir. Üretim maliyetlerine ilişkin 36 ürün için veri toplanmış, analiz edilerek sisteme girilmiştir. TAMSİS verileri ile üretici maliyetlerinin izlenmesine ve politika üretimine katkı sağlanmıştır.

d) Tarım ürünleri fiyat izleme sistemi çalışmaları (TÜFİS)

İl genelinde tarım ürünlerine ilişkin haftalık fiyat izleme çalışmaları yürütülmektedir. Hal, pazar, üretici ve sanayi fiyatları düzenli olarak toplanmış ve TÜFİS sistemine işlenmiştir. Yıl boyunca toplam 78.799 adet Market ve 2.196 adet Hal fiyat verileri sisteme aktarılmıştır.

e) Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

2025 yılında 106 çiftçimizle katılım anlaşması yapılmıştır. Katılım anlaşması yapan çiftçilere 1500 TL birim fiyatı ile toplamda 159.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır..

f) Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine dayanılarak, Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe giren Tebliğ gereğince; 2025 yılında 7 Tarım Danışmanına, İki dönem olmak üzere 147.000 TL den Toplamda 2.058.000,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

g) Tarım sigortaları, Tarımsal kuraklığa ilişkin veriler ve yürütülen faaliyetler

Üreticilere TARSİM başvuruları, poliçe süreçleri ve kapsamı hakkında danışmanlık hizmeti verilmiştir. Tarım sigortalarının yaygınlaştırılması amacıyla 7 ilçe ve merkez olmak üzere, toplamda 20 köyde 347 yetiştiriciye bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir.

TARSİM kapsamında yapılan Tarım Sigortaları

Police Sayısı	Sigorta Bedeli TL	Sigortalı Alan (da)	Hayvan Sayısı	Kovan sayısı
16.595	7.267.838.976,00	183.122	179.233	16.996

2025 üretim sezonunda "Tarım Sigortaları" kapsamında çiftçilere 13.270.318,00 TL tazminat ödenmiştir.

TARSİM kapsamında yapılan Ödemeler

Ödenen Tazminat (TL)				
Yıl	Bitkisel Ürünler	Büyükbaş Hayvan	Küçükbaş Hayvan	Genel Toplam
2025	17.546,00	12.297.235,00	955.537,00	13.270.318,00

5363 sayılı tarım sigortaları kapsamı dışında kalan doğal afetlerle ilgili olarak 2090 sayılı kanun kapsamında; İl/ilçe hasar tespit komisyonlarınca gerekli değerlendirmeler yapılmış olup 207.956,177 dekar alanda 258.840,462,00 TL tahmini zarar olduğu tespit edilmiştir. Tarımsal sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla dolu ve sel afetlerinden etkilenen çiftçi mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının Acil Destek Giderleri Tertibinde bulunan ödenekten talepte bulunulmuş ve ilimiz için toplamda **18 milyon TL ödenek tahsis edilmiştir**. Söz konusu ödenek ile;

Tarlalar için;

2529 üreticimize 406.000 kg Tarım-92 Arpa ve 162.000 kg Taner Buğday olmak üzere toplamda 568.000 kg Tohum dağıtımı

Kayısı ve Elma Bahçeleri için;

870 üreticimize 8.700 kg Bordo Bulamacı ve 87.000 kg Gübre dağıtımı

Doğal afet kaynaklı hayvan ölümlerine istinaden;

75 aralıklı kovan zararı bulunan 1 üreticiye 10 adet arı kovani

1 küçükbaş hayvan zararı bulunan 1 üreticiye 250 kg Toklu besi yemi

1 büyükbaş hayvan zararı bulunan 2 üreticiye 500' er kg olmak üzere toplam 1000 kg besi yemi dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

h) Şube Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer hizmetler

Ulusal düzeyde yürütülen Genel Tarım Sayımı

İl genelinde tarım sayımı hazırlıkları yürütülmüş, sayım ekipleri ile koordinasyon sağlanmıştır. Sayım alanlarının belirlenmesi, işletme listelerinin güncellenmesi ve ön hazırlık çalışmalarının tamamlanması sağlanmıştır. Gerçekleştirilen görüşme ve anket çalışmaları sonucunda elde edilen veriler sisteme aktarılmıştır. İlimizde yapılmış olan güncel **Genel Tarım Sayımı yüzdeliği % 100** dır.

TUKAS-Resen Kayıt Çalışmaları

2025 yılı TÜKAS-Resen kayıt çalışmaları kapsamında, üreticilerin fiilen kullandıkları **22.153 adet parsel 280.038,433. dekar alan** tespit edilerek kayıt altına alınmıştır. Bu Alanların ÇKS' de kayıt altına alınması sağlanarak kayıtlılık oranının yükseltilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Staj İstihdamı

2025 yılı içerisinde, meslek liseleri ve üniversitelerden gelen staj başvuruları değerlendirilmiş olup 10 öğrencinin staj işlemleri mevzuata uygun şekilde yürütülmüştür. Staj sürecinde devam devamsızlık ve değerlendirme işlemleri gerçekleştirilerek stajların sağlıklı şekilde tamamlanması sağlanmıştır. Yürütülen bu çalışmalarla öğrencilerin mesleki deneyim kazanmalarına katkı sunulmuştur.

Ortak Tarım Politikası (OTP) Bölgesel Koordinasyon ve Strateji Çalışmaları

Ortak Tarım Politikası (OTP) kapsamında; Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illerini kapsayan bölgesel koordinasyon ve strateji çalışmaları, Kars İli Koordinatörlüğünde yürütülmüştür. Bu kapsamda, OTP hedefleri doğrultusunda bölgesel öncelikler belirlenmiş, iller arası eşgüdüm sağlanarak ortak uygulama alanları ve stratejik yaklaşım çerçevesi oluşturulmuştur. Veri paylaşımı, izleme ve değerlendirme faaliyetleri ile desteklenen çalışmalar sonucunda, bölgesel düzeyde uygulama birliği sağlanmış; OTP kapsamındaki faaliyetlerin etkinliği, sürdürülebilirliği ve izlenebilirliği artırılmıştır.

Enformasyon Birimi Faaliyetleri

Bakanlık politika ve uygulamaları doğrultusunda, il ve ilçe teşkilatlarının bilgilendirilmesi, kamuoyunun doğru ve zamanında bilgilendirilmesi ile kurumsal iletişimin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda, tarım ve hayvancılık alanında yürütülen faaliyetlerin görünürlüğünün artırılması, paydaşlarla etkin iletişimin sağlanması ve kurumsal bilginin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

- 605 adet basın bülteni, haber metni ve duyuru hazırlanarak yayımlanmıştır.
- İl Müdürlüğü faaliyetlerine ilişkin 2350 adet fotoğraf ve 150 adet video içeriği hazırlanmış ve arşivlenmiştir.
- Kurumsal sosyal medya hesapları üzerinden 655 paylaşım yapılmış, yaklaşık 800.000 kişiye erişim sağlanmıştır.
- Bakanlık merkez teşkilatı ve taşra birimleri ile koordinasyon sağlanarak 250 adet bilgilendirme yazısı ve içerik paylaşımı gerçekleştirilmiştir.
- Eğitim, toplantı, sergi ve saha faaliyetlerine yönelik 905 etkinliğin tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmüştür.

CİMER ve AÇIKKAPI Çalışmaları

Anayasa tarafından güvence altına alınan dilekçe ve bilgi edinme haklarının kullanımını kolaylaştırmak için oluşturulmuş dünyanın en büyük kamuoyu iletişim platformu olan CİMER aracılığı ile 189 adet başvuru, vatandaşlarımızın talep ve önerilerinin elektronik ortamda kaydedilerek ilgili birimlere yönlendirildiği, hızlı bir şekilde sonuçlandırıldığı AÇIKKAPI aracılığı ile ise 13 adet başvuru alınarak değerlendirilmiştir.

YILLAR	CİMER	AÇIKKAPI
2025	189	13

PROJELERİMİZ

PROJE ADI	DURUM	BÜTÇE (TL)
Kadın Çiftçiler Öğreniyor Ekonomik ve Sosyal Açidan Güçleniyor Projesi	Tamamlandı	125.000,00
TKİ Hümas Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi	Tamamlandı	Hibe
Dezenfeksiyon Kapasitesinin Arttırılması Projesi	Tamamlandı	290.900,00
Yenilikçi Üreticilerimize Sebze Fidesi Dağıtımı Projesi	Tamamlandı	250.000,00
Yağlık Ayçiçeği Ekiminin Yaygınlaştırılması Projesi	Tamamlandı	1.200.000,00
Kuluçkadan Kazlar Çıktı Projesi	Tamamlandı	129.900,00
Lider Çocuk Tarım Kampı	Tamamlandı	40.000,00
Organik Kars Kazı Projesi	Devam ediyor	388.950,00
Kaz Kuluçkahane Tesisi Kurulumu Projesi	Devam ediyor	2.700.000,00
Kars İli Hayvan Pazarı Fizibilite Projesi	İhale sürecinde	750.000,00

Ayrıca 2026 yılında uygulanmak üzere; DAP, EYDB, HAYGEM, BÜGEM birim ve kurumlarına 89.240.000,00 TL bütçeli 12 adet proje hazırlanıp gönderilmiştir. Bu Projeler;

Sunulan Kurum	Proje Adedi	Bütçesi
DAP İdaresi	5	66.100.000,00 TL
Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	1	4.250.000,00 TL
Kars İl Özel İdaresi	1	1.850.000,00 TL
Hayvancılık Genel Müdürlüğü	2	15.995.000,00 TL
Eğitim Yayın Daire Başkanlığı	3	1.045.000,00 TL
TOPLAM	12	89.240.000,00 TL

Eğitim Serası Ve Sera Faaliyetleri

Selim İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin artırılması, bilinçli üretim alışkanlıklarının geliştirilmesi ve gelecek nesillere tarım sevgisinin aşılması amacıyla, okullarda eğitim gören öğrenciler seraya davet edilerek dikim aşamalarına katılmış, serada yapılan uygulamalar yerinde gözlemlenmiştir.

Öğrenciler, fidelerin toprakla buluşturulmasından hasat sürecine kadar olan tüm aşamalarda bilgilendirilmiş; bitkisel üretimin incelikleri, tarımsal üretimin önemi ve sağlıklı gıda ile doğal üretim arasındaki ilişki konusunda farkındalık kazandırılmıştır.

7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü

a) Çayır mera ve yem bitkileri Projeleri

2025 yılında Bakanlığımıza “Merada Hayvanlar Suyla Buluşuyor” projesi hazırlanmıştır ve AFAD işbirliği ile “Sürüye Güven Çobana Nefes” projesi yürütülmüştür.

Çoban Evi (Konteyner Ev) Tahsis

Çobanlarımızın ve sürü yöneticilerimizin yaşam konforunu ve çalışma koşullarını iyileştirmek amacıyla 2025 yılında önemli bir lojistik destek sağlanmıştır. Bu kapsamda;

İl genelinde 382 köyümüzden çoban evi (konteyner ev) talebi alınmıştır. Taleplere karşılık olarak toplam 300 adet konteyner ev köylerimize tahsis edilmiş olup, teslimat işlemleri tamamlanmıştır.

Hedeflenen Tahsis: Devam eden teslimat işlemleri sonucunda toplamda 450 adet konteyner evin köylerimize teslim edilmiş olması hedeflenmektedir.

b) Tespit, tahdit ve tahsis çalışmaları

İlimizde 2025 yılında 158 yerleşim alanında 45.000 hektar alanda mera tespit, tahdit ve tahsis çalışmaları yürütülmüştür

Tablo 25: Kars İli Mera Tespit, Tahdit, Tahsis Çalışmaları

Yıllar	Tespit		Tahdit		Tahsis	
	Köy Sayısı	Yüzölçümü (ha)	Köy Sayısı	Yüzölçümü (ha)	Köy Sayısı	Yüzölçümü (ha)
2025	6	8.000	6	8.000	158	48.000

c) Mera ıslah çalışmaları

İlimizde mera alanlarının ıslah çalışması kapsamında 59 köyde 90.250 dekar alanda ıslah çalışması yürütülmüştür. Çalışma kapsamında mera üzerindeki otlatma baskısını azaltma amacıyla 10.500 dekar alada 67.350 kg tohum kullanılmıştır. 3.200 dekar alanda 48.000 kg gübreleme uygulaması yapılarak mera vejetasyonu güçlendirilmiştir. Ayrıca meralara 2 gölgelik, aşı yolu ile ilavesiyle beraber 2 hayvan ağılı ve 2 sondaj çalışması yapılmış olup, hayvan içme suyu temini için 124 adet sıvat kurulmuştur.

d) Mera tahsis amacı değişikliği talep ve sonuçları

İlimizde 2025 yılında 41 adet tahsis amacı değişikliği talebi olmuş ve 3.520.000,18 m2 mera alanı için tahsis amacı değişikliği yapılmıştır. 2 adet tahsis amacı değişikliği talebi reddedilmiştir.

e) Mevsimlik Mera(Yayla) Kiralamaları

2025 yılı içerisinde İl Mera Komisyonluğunca yetkilendirilen teknik heyet marifetiyle 19 yayla alanın yapılan değerlendirmeler neticesinde toplamda 4.877,7 ha yayla alanı mevsimlik maksatla kiralanmıştır

İLÇE	Yayla adı	Kiralama Şekli	Toplam Alan (ha)	Başlama Yılı	Bitiş Yılı
Merkez	Hapanlı, Hacıhalil, Aydınalan, Ataköy(Mağaracık)	Açık İhale	910	2025	2025
Arpaçay	Kakaç, Değirmenköprü, Gönülalan, Carcı, Dağköy, Doğruyol, Göldalı	Açık İhale	2.147,7	2025	2025
Selim	Ortakale, Bozkuş, Söğütlü, Koşapınar, Baykara	Açık İhale	970	2025	2025
Susuz	Kiziroğlu, Porsuk,	Açık İhale	700	2025	2025
Akyaka	Akbulak	Açık İhale	150	2025	2025

f) İdari Para Cezası

2025 yılı içerisinde Müdürlüğümüze intikal eden ihbar ve şikâyetler neticesinde 4342 sayılı Mera Kanunu ve İl Genel Emrine muhalefet ettiği tutanak altına alınan şahıslardan izinsiz/kaçak, aşırı/otlatma hakkı üzerinde ve otlatma planına aykırı/ayrı hayvan otlattığı belirlenen **190 kişiye toplam 3.764,285.00 TL** idari para cezası uygulanmıştır.

İLÇE	TOPLAM KİŞİ SAYISI	TOPLAM CEZA MİKTARI
Merkez	28	949,452.00
Sarıkamış	92	667,812.00
Selim	30	1,036,179.00
Arpaçay	4	394,800.00
Susuz	8	430,500.00
Digor	22	217,480.00
Akyaka	6	38,062.00
TOPLAM	190	3,764,285.00

g) Yıl içerisinde Şube Müdürlüğünün yapmış olduğu diğer hizmetler

Çayır-mera iş ve işlemlerine yönelik 780 adet kurum görüşü düzenlenmiştir.

Ayrıca 8 ilçe 204 köyde 7.034 hektarlık alanda etüt sonucu mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılabilecek yerler 4342 Sayılı Mera Kanunu 5b maddesi kapsamında meraya dönüştürme çalışmaları yapılmıştır.

8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

a) Alacakların takibi

Alacaklara ait dosyaların takibi yapılmış olup Muhasebe Müdürlüğü nezdinde herhangi bir açık alacak dosyamız bulunmamaktadır.

b) Kiralık araçlar ve maliyetleri.

2025 yılı içerisinde 17 adet araç DMO üzerinden kiralama yapılmış olup 6.451.545,72 TL ödeme yapılacaktır.

9. Diğer birimler

a) Döner Sermaye Birimi

- 2025 yılında Kars İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Döner Sermaye Birimince 702 adet muhasebe işlemi yapılmış ve toplamda il ve ilçeler dâhil olmak üzere 521.447 adet vezne alındısı kesilmiştir.
- 2025 yılında 68.367.091,46 TL gelir elde edilmiş, 78.010.541,94 TL gider yapılmıştır. Döner Sermaye Birimi olarak; 2023, 2024 ve 2025 yıllarında zarar ettiğinden dolayı personellerimize üretim teşvik primi ile ilave ödemesi yapmamıştır.
- Ayrıca 2025 yılında il ve ilçe müdürlüklerimizde görevli personellere ile yetkilendirilmiş personellere aşılama ve küpeleme çalışmalarından dolayı el emeği bedeli olarak toplam 18.734.270,18 TL ödenmiştir.

b) Hukuk Birimi

- İl Müdürlüğümüze ait 2025 yılı içerisinde 109 adli, 21 idari, 139 icra olmak üzere toplam 269 adet derdest dosyamız bulunmaktadır.
- TAPDK kapatıldıktan sonra Bakanlığımıza devredilen ceza dosyalarının (550 adet) uyarılama yargılamaları da dâhil olmak üzere takibine de ayrıca devam edilmektedir.
- Tüm bu dosyalara ait dava dilekçeleri, cevap dilekçeleri, müzekkere cevapları, istinaf ve temyiz başvuruları, katılma dilekçeleri, icra takip süreçleri başta olmak üzere tüm adli/idari dava ve icra takip dosyalarının takibi sağlanmıştır.

c) Sivil Savunma Birimi

- Sivil Savunma Planı:
5 Yılda bir hazırlanmaktadır. Ayrıca her yıl gözden geçirilerek ekip güncellemeleri yapılmaktadır. 2025 Yılı içinde yeniden hazırlanarak valilik onayından çıkmış olup Bakanlık onayından sonra yürürlüğe girecektir.
- Yangın Yönergesi:
Yangın söndürme cihazlarının periyodik bakım ve dolumu yıllık olarak yapılmaktadır. Yeni personellere İtfaiye Müdürlüğüne eğitim verilerek tatbikat yaptırılması için süreç başlatılmıştır.
- KBRN (Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer) Planı:
İl sınırları içinde veya dışında meydana gelip ilimizi etkileyebilecek olan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikelere karşı gerekli tedbirlerin alınması amacıyla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü görev ve sorumluluklarını belirlemek ve yapılacak müdahale ve faaliyetleri içerir çalışmaların takibi yapılmıştır.
- Yerel Düzey Afet Müdahale Planı (TAMP):
TAMP kapsamında ana çözüm ortağı olduğumuz plan 26 ana ve destek çözüm ortakları ile birlikte hazırlanmıştır. 2025 yılı için yeniden hazırlanmış olup Valiliğimiz ve Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.
- Koruma ve Güvenlik Planı:
İl Müdürlüğümüz İl Koordinasyon Komisyonunca alınan karar gereği sabotaj yapılabilecek kurumlar arasında olduğundan plan çalışmaları İl Emniyet Müdürlüğü ile yürütülmüştür.
- Sabotajlara Karşı Koruma Planı:
İl Müdürlüğümüz için Sabotaj Planı hazırlanmış olup güncelleme çalışmaları takibi yapılmıştır.
- İl Risk Azaltma Planı (İRAP):
2021 Yılı itibariyle faaliyete geçen bu plan kapsamında 5 yıllık süreç için çalışmalar takip edilmekte olup veri girişleri İRAP sistemi üzerinden yapılmaktadır.
- İl Detay Planı (SEKAPS-Seferberlik Kaynak Planlaması):
7/24 Saat çalışma ve kaynak sahibi Bakanlık olmamız sebebiyle olağanüstü hal, seferberlik ve savaş hali ilanı durumunda kaynak planlamaları SEKAPS kapsamında yapılır. Planlar yapılmış olup Bakanlığımızın talimatları doğrultusunda işlemler yürütülmektedir.
- AYDES (Afet Yönetimi ve Karar Destek Sistemi):
Afet ve acil durumlarda tüm kaynakları etkin bir şekilde yönetebilen bir uygulamadır. İl Müdürlüğümüz kaynakları ile ilgili 2025 yılı verileri AYDES'de güncellenmiştir.

B. MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Genel Bütçe kapsamında 2024 yılında 152.613.135,68 TL olan İl Müdürlüğümüz bütçesi 2025 yılında % 85,45 artarak 178.597.336,79 TL olmuştur. İl Müdürlüğümüze tahsis edilen ödenekten yılsonunda 177.369.303,52 TL harcanmıştır. Harcama oranı %99,31'dir.

Tablo 26: Kars İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu

	Toplam Ödenek Gönderme (TL)	Harcama(TL)	Gerçekleşme Durumu (%)
Personel Giderleri	131.040.070,53	130.423.706,38	99,53
Sosyal Güvenlik kurumlarına Devlet Primi Giderleri	15.065.044,87	15.014.711,83	99,67
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15.007.140,98	14.915.897,99	99,39
Cari Transferler	420.753,00	420.750,00	99,99
Sermaye Giderleri	15.977.570,90	15.507.480,81	97,06
Proje Giderleri	1.087.500,00	1.086.756,51	99,93
Toplam	178.598.080,28	177.369.303,52	99,32

Kaynak: (SGB.Net)

2. Mali Denetim Sonuçları

Sayıştay Başkanlığınca Bakanlığımız adına düzenlenen Denetim Raporu'nun "Banka Hesaplarının Tam ve Uygun Değerle Raporlanmaması" başlıklı 4 No.lu bulgusunda muhasebe yetkilisinin kontrolü dışında banka hesaplarının bulunduğu görülmüştür. İl Müdürlüğümüze ait muhasebe yetkilisinin kontrolü dışında açılan banka hesaplarının hepsi kapatılmıştır.

Yine Bakanlığımızda denetim yapan Sayıştay Denetçilerince Bilgi Belge İsteme Formu ile İl Müdürlüğümüze iletilen ekli tabloda isimleri bulunan personelden çalışan çocuklar için ödenen çocuk yardımı ödemeleri alanlar ve bunlara ödenen çocuk yardımı tutarları tespit edilmiş olup, tespit edilen çocuk yardımı tutarları muhasebe müdürlüğü nezdinde kişi borcu açılarak ilgililerden tahsil edilmiştir.

Tablo 27: Kars İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi

Yatırımcı Kuruluş		Kars İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Sektörü		Tarım
Toplam Proje Sayısı		5
Toplam Proje Bedeli (TL)		1.732.350,00 TL
PROJELERDE KULLANILAN FİNASMAN KAYNAKLARI	2025 Yılı Merkezi Bütçe Tahsisi	1.732.350,00 TL
	2025 Yılı İç Kredi Tutarı	-
	2025 Yılı Dış Kredi Tutarı	-
	2025 Yılı Öz Kaynak	1.732.350,00 TL
	2025 Yılı Hibe	1 (Kars Özel İdaresi tarafından dezenfeksiyon makinesi alımı)
Önceki Yıllar Toplam Harcama Tutarı (TL)		0,00
2025 Yıl İçi Harcama (TL)		1.732.350,00 TL
Toplam Harcama (TL)		
Biten Proje Sayısı		4
Devam Eden Proje Sayısı		1
Başlanmamış Proje Sayısı		-
Nakdi Gerçekleşme Oranı (%)		100

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 28: Kars İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)

Proje Adı	2025 Yılı Ödeneği	2025 Yılı Harcaması	Nakdi Gerçekleşme (%)
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi	173.098,00	168.105,00	97,16
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	892.646,00	892.645,96	99,99
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi	2.477.031,30	2.463.827,73	99,47
Bitkisel Üretim Karantina Hizmetleri	96.250,00	96.250,00	100
Bitki Sağlığı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi	51.111,00	51.104,58	99,99
Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Projesi	1.989.254,00	1.989.207,99	99,99
Hayvansal Üretimin Artırılması	59.996,00	59.996,00	100
Gıda ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi	77.647,00	77.647,00	100
Çayır Mera ve Amenajman	2.206.819,00	2.176.138,21	98,61
Mera Hizmetleri	730.477,48	730.477,48	100
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi	129.984,00	129.984,00	100
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi	1.087.500,00	1.086.756,51	99,93
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi	33.334,00	3.629,00	10,87
Gıda Hizmetleri	415.840,00	353.957,16	85,12
İtri ve Tıbbi Bitkiler ile Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirme Projesi	150.000,00	150.000,00	100
Veteriner Biyolojik Ürünleri ve Soğuk Zincir Koşullarının İzlenmesi Projesi	400.000,00	312.000,00	78
TOPLAM	10.970.987,78	10.741.726,62	% 98

Kaynak: (SGB.Net)

III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İl Müdürlüğümüzün orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflerine ulaşabilmesi; teşkilat yapısı, insan kaynağı, organizasyon kabiliyeti, teknolojik altyapısı ve kurumsal işleyiş kapasitesi çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, Müdürlüğümüzün mevcut durumu analiz edilerek güçlü ve geliştirilmesi gereken yönler ortaya konulmuştur.

Müdürlüğümüz; tarım, hayvancılık, gıda güvenliği, kırsal kalkınma ve doğal kaynakların korunması alanlarında yürütülen hizmetleri, Bakanlık politika ve stratejileri doğrultusunda, mevzuata uygun ve sonuç odaklı bir anlayışla yerine getirmektedir. İl genelinde üreticilerle doğrudan temas halinde yürütülen çalışmalar sayesinde tarımsal üretimin sürdürülebilirliği, verimliliğin artırılması ve kırsal refahın geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Kurumsal yapımız; merkez ve ilçe teşkilatlarıyla birlikte görev, yetki ve sorumlulukları net olarak belirlenmiş bir organizasyon yapısına sahiptir. Alanında uzman teknik personelimiz, uygulama ve denetim faaliyetlerinde aktif rol almakta; çiftçi eğitimleri, yayım faaliyetleri ve saha çalışmalarıyla hizmetlerin etkinliği artırılmaktadır. Personelin mesleki gelişimini desteklemek amacıyla hizmet içi eğitimler, seminerler ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlenmektedir.

Teknolojik altyapı ve dijital hizmetler açısından, Bakanlığın bilgi sistemleri etkin biçimde kullanılmakta; e-Devlet uygulamaları üzerinden sunulan hizmetlerle vatandaşların işlemlere hızlı ve kolay erişimi sağlanmaktadır. Elektronik ortamda sunulan hizmetlerin yaygınlaştırılması, iş süreçlerinde şeffaflık ve izlenebilirliği artırmaktadır.

Kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanılması temel ilke olarak benimsenmiş; performans esaslı bütçeleme anlayışı doğrultusunda faaliyetler planlanmış ve yürütülmüştür. Kurum içi koordinasyonun güçlendirilmesi ve paydaşlarla iş birliğinin artırılması sayesinde karar alma süreçlerine katılım sağlanmış, uygulamaların sahadaki etkinliği yükseltilmiştir.

Üstünlükler (Güçlü Yönler)

- Kars İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün merkez ve ilçe teşkilatlarıyla birlikte görev, yetki ve sorumlulukları net olarak tanımlanmış bir kurumsal yapıya sahip olması,
- Tarım, hayvancılık, gıda güvenliği ve kırsal kalkınma alanlarında deneyimli ve teknik bilgiye sahip personelin görev yapması,
- Üretici odaklı hizmet anlayışıyla sahada aktif çalışmalar yürütülmesi ve yayım faaliyetlerinin etkin şekilde uygulanması,
- Bakanlık bilgi sistemleri ve e-Devlet uygulamalarının yaygın olarak kullanılması sayesinde hizmet sunumunda hız ve erişilebilirliğin sağlanması,
- Kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımına yönelik performans esaslı planlama ve izleme yaklaşımının benimsenmiş olması,
- Kurum içi koordinasyonun ve paydaşlarla iş birliğinin güçlü olması.

Zayıflıklar (Geliştirilmesi Gereken Alanlar)

- Dijitalleşme ve veri yönetimi altyapısının, artan hizmet ve raporlama ihtiyacını karşılayacak düzeyde geliştirilmesine ihtiyaç duyulması,
- Özellikle teknik ve saha hizmetlerinde personel sayısının iş yüküne oranla yetersiz kalabilmesi,
- Mevcut teknolojik donanımın yenilenmesi ve bilgi sistemlerinin daha etkin kullanımına yönelik ilave iyileştirme ihtiyacı,
- Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine yönelik hizmet içi eğitimlerin kapsam ve çeşitliliğinin artırılması gerekliliği.

IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER

Tarımsal üretimi etkileyen iklim değışikliğı, uzun kış şartları, mera kullanımı ve hayvancılığa dayalı üretim yapısı dikkate alınarak; üreticilerimizin gelir düzeyinin artırılması, verimliliğın yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması temel öncelikler arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda, üretimde dijitalleşme, genç çiftçi ve kadın üretici destekleri, yerel ürünlerin markalaşması ve iklime dirençli tarım uygulamalarına ağırlık verilecektir.

Bu kapsamda alınması planlanan başlıca öneri ve tedbirler şunlardır:

Hayvancılıkta Verimlilik ve Sağlık

- Büyükbaş hayvancılığın yoğun olduğu ilimizde sürü yönetimi, hayvan sağlığı ve refahına yönelik eğitim ve yayım faaliyetleri artırılacaktır.
- Aşılama, küpeleme ve hastalıklarla mücadele çalışmaları dijital takip sistemleri ile güçlendirilecektir.
- Yerli ırkların korunması ve ıslahına yönelik projeler yaygınlaştırılacaktır.

Mera ve Yem Bitkileri Yönetimi

- Mera ıslah ve amenajman çalışmalarına devam edilecek, mera kullanım planları etkin şekilde uygulanacaktır.
- Yem bitkileri ekiliş alanlarının artırılmasıyla girdi maliyetlerinin düşürülmesi hedeflenecektir.

Bitkisel Üretimde İklim Dirençli Yaklaşım

- Soğuğa ve kuraklığa dayanıklı ürün desenleri teşvik edilecek, alternatif ürün çalışmaları desteklenecektir.
- Tarımsal erken uyarı sistemleri ve meteorolojik veriler üreticiyle daha etkin paylaşılacaktır.

Dijital Tarım ve Veri Tabanlı Yönetim

- ÇKS kayıtlarının güncel ve doğru tutulmasına yönelik saha çalışmaları artırılacaktır.
- Uzaktan algılama, uydu görüntüleri ve dijital tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması hedeflenecektir.

Kırsal Kalkınma ve Girişimcilik

- IPARD ve KKYDP destekleri kapsamında yatırımcı ve üreticilere yönelik rehberlik faaliyetleri güçlendirilecektir.
- Genç ve kadın çiftçilere yönelik proje destekleri önceliklendirilecektir.

Yerel Ürünlerin Markalaşması

- Kars kaşarı, gravyeri ve balı başta olmak üzere coğrafi işaretli ürünlerin üretim ve tanıtım çalışmaları desteklenecektir.
- Yerel ürünlerin pazarlama kanallarına erişimini artıracak iş birlikleri geliştirilecektir.

Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

- Personelin mesleki gelişimine yönelik hizmet içi eğitimler artırılacak, sahaya dayalı çalışma modeli güçlendirilecektir.
- Paydaş kurumlarla koordinasyon ve veri paylaşımı daha etkin hale getirilecektir.

Bu öneri ve tedbirlerin hayata geçirilmesiyle; Kars ilinde tarımsal üretimin sürdürülebilirliği sağlanacak, üreticilerimizin rekabet gücü artırılacak ve kırsal kalkınmaya önemli katkı sunulacaktır.

V)EK TABLOLAR

Tablo 29: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
Akyaka İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	163,03 (B + Z 2 Kat)	2005	Hazine
	Lojman	Hizmet Binasının Üstteki 2 katta 4 lojman var	2005	Hazine
Arpaçay İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	394,34 (Z+1 Kat)	1978	Hazine
	Lojman	226,49 Müstakil 2 adet	1978	Hazine
Digor İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	166,67 (B+Z 2 Kat)	1980	Hazine
	Lojman	-	-	-
Kağızman İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	221,63 Zemin Kat + 67,95 Zemin Kat (Ek hizmet Binası)	1978	Hazine
	Lojman	76,70 Müstakil 1 Adet	1978	Hazine
Sarıkamış İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	319,83 (B+Z +2 Kat) 277,80 Zemin Kat Ek Hizmet Binası	1985	Hazine
	Lojman	-	-	-
Selim İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	245,57 B+Z + 1 Kat 224,36 Müstakil kat	1982	Hazine
	Lojman	177,36 4 kat 8 adet Atıl durumda	1985	Hazine
Susuz İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	229,74 Müstakil Tek Kat 172,38 Müstakil Tek kat	1980	Hazine
	Lojman	-	-	-

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 30: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılım

	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Arpaçay İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2007	1			1
Camlı van	2014	1			1
Camlı van	2021	2	2		2
Akyaka İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2014	2			2
Camlı van	2021		1		1
Camlı van	2021	1			1
Digor İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2007	1			1
Camlı van	2014	1			1
Camlı van	2021		1		1
Kağızman İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2007	2			2
Canlı van	2021		1		1
Canlı van	2024		1		1
Susuz İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2021		2		2
Pikap	2007	1			1
Sarıkamış İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2007	1			1
Pikap	2004	1			1
Camlı van	2024		1		1
Camlı van	2021		2		2
Selim İlçe Müdürlüğü					
Camlı van	2014	1			1
Camlı van	2021		1		1
Pikap	2001	1			1
Pikap	2007	1			1
Pikap	2014	1			1

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

Tablo 31: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı

ÜN VAN	Akyaka	Arpaçay	Digor	Kağızman	Sarıkamış	Selim	Susuz
İl Müdürü	-	-	-	-	-	-	-
İl Müdür Yardımcısı	-	-	-	-	-	-	-
Şube Müdürü	-	-	-	-	-	-	-
İlçe Müdürü	1	1	1	1	1	1	1
AVH	-	-	-	-	-	-	-
GİH	-	-	-	1	2	2	1
THS	2	3	2	5	6	3	-
SHS	6	8	5	5	2	2	3
YHS	0	3	-	1	-	-	-
4/B Sözleşmeli	7	8	9	9	9	7	5
İşçi	1	1	-	1	-	-	1
Hizmet Alımı (Şoför vb.)	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	17	24	17	23	20	15	11

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı

GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı

SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı

THS: Teknik Hizmetler Sınıfı

YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

Tablo 32: İDARİ PARA CEZALARI

**İDARİ
PARA CEZALARI**

	2023 İDARİ PARA CEZALARI		2024 İDARİ PARA CEZALARI		2025 İDARİ PARA CEZALARI	
	CEZA KESİLEN KİŞİ SAYISI	TOPLAM CEZA MİKTARI	CEZA KESİLEN KİŞİ SAYISI	TOPLAM CEZA MİKTARI	CEZA KESİLEN KİŞİ SAYISI	TOPLAM CEZA MİKTARI
BİTKİSEL ÜRETİM ŞUBE MÜD.	3	1.269.892,00	3	125.416,00	1	192.452,00
GIDA VE YEM ŞUBE MÜD.	35	1.700.664,00	46	3.627.514,00	91	10.640.779,00
ÇAYIR MERA VE YEM BİTKİLERİ ŞUBE MÜD.	120	875.893,00	183	3.629.848,00	190	3.764.285,00
HAYVAN SAĞLIĞI VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜD.	404	524.543,00	650	5.784.510,90	1175	13.155.532,00
TARIMSAL ALT YAPI VE ARAZİ DEĞERLENDİRME	1	78.351,79	13	2.564.190,84	7	2.080.278,11
AKYAKA	23	16.596,00	68	136.641,00	124	462.555,00
ARPAÇAY	100	145.537,00	300	5.519.182,00	244	787.563,00
DİĞOR	35	150.560,00	251	794.914,00	469	3.059.926,00
KAĞIZMAN	37	94.160,00	347	869.681,00	280	1.981.116,00
SELİM	63	69.732,00	218	454.188,00	316	1.611.107,00
SARIKAMIŞ	51	110.055,00	352	800.494,00	394	1.292.522,00
SUSUZ	57	44.093,00	259	533.952,00	497	1.420.115,00
TOPLAM :	929	5.080.076,79	2690	24.840.531,74	3788	40.448.230,11

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİMİZ

İlimizde **10 Adet** Coğrafi İşaretle Ürün Bulunmaktadır

	KARS BALI
Başvuru Tarihi	23.12.2016
Tescil Numarası	374
Tescil Tarihi	10.08.2018

	KARS KAŞARI
Başvuru Tarihi	14.02.2014
Tescil Numarası	190
Tescil Tarihi	12.10.2015

	KARS GRAVYER PEYNİRİ
Başvuru Tarihi	24.09.2021
Tescil Numarası	1640
Tescil Tarihi	17.09.2024

	KARS KAZ ETİ
Başvuru Tarihi	02.02.2021
Tescil Numarası	1479
Tescil Tarihi	03.10.2023

	KARS KETESİ
Başvuru Tarihi	27.09.2021
Tescil Numarası	1366
Tescil Tarihi	25.05.2023

	SARIKAMIŞ OBSİDYEN TAŞI
Başvuru Tarihi	25.09.2021
Tescil Numarası	1412
Tescil Tarihi	18.07.2023

	KARS TÜRK ÇOBAN KÖPEĐİ
Başvuru Tarihi	03.05.2001
Tescil Numarası	40
Tescil Tarihi	10.12.2002

	KAĞIZMAN UZUN ELMASI
Başvuru Tarihi	12.07.2012
Tescil Numarası	307
Tescil Tarihi	25.12.2017

	KARS SÜMER EL HALISI
Başvuru Tarihi	21.06.1996
Tescil Numarası	12
Tescil Tarihi	14.11.1997

	KARS EL HALISI
Başvuru Tarihi	21.06.1996
Tescil Numarası	8
Tescil Tarihi	14.11.1997

www.kars.tarimorman.gov.tr

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
KARS İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ**

Adres

Alparslan Mah. Şehit Er Asım Akçay Sok. No: 51/B
Merkez / KARS